

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA "BABEȘ-BOLYAI"
1.2 Facultatea	ISTORIE ȘI FILOSOFIE
1.3 Departamentul	FILOSOFIE PREMODERNĂ ȘI ROMÂNEASCĂ
1.4 Domeniul de studii	FILOSOFIE
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studiu / Calificarea	FILOSOFIE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	ISTORIA FILOSOFIEI ANTICE						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. dr. Andrei Bereschi						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. drd. Ioana Lemenyi						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	ex	2.7 Regimul disciplinei	Ob.

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					12
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					28
Examinări					4
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	42				
3.8 Total ore pe semestru	54 fiz. / 126 conv.				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• nu este cazul
4.2 de competențe	• nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• nu este cazul
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• nu este cazul

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1 Identificarea și definirea conceptelor și teoriilor fundamentale ale filosofiei, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date</p> <p>C1.2 Recunoașterea dimensiunii istorice a teoriilor filosofice, identificarea caracteristicilor și a impactului lor asupra culturii umane</p> <p>C1.4 Interogarea locului/funcției filosofiei în cadrul diverselor domenii ale culturii și cunoașterii umane, și precizarea relațiilor între acestea</p> <p>C2.2 Examinarea analitică și sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice</p> <p>C5.2 Observarea, primirea, adunarea, organizarea de date/ informații din toate sursele (documentare, bibliografice) relevante pentru o temă filosofică oarecare</p> <p>C5.4 Evaluarea critic- constructivă a unor lucrări de seminar, texte sau comunicări științifice proprii sau ale altor autori</p>
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitate de argumentare, folosirea unui bagaj cultural de noțiuni ale tradiției filosofice, concepere transculturală a moștenirii filosofice europene

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Formularea, înțelegerea și operaționalizarea conceptelor cheie pentru explicarea și interpretarea situației epistemice a istoriei ideilor filosofice • Clarificarea principalelor etape ale istoriei filosofiei antice • Cunoaștere epocii istoriei filosofiei atice cuprinse între începutul filozofiei (sec. al V-lea î.e.n.) și Evul Mediu, in tradițiile greacă și latină. Deprinderea cu conceptele fundamentale ale transferului antic de cunoaștere și dezvoltare a problemelor de școală filosofică. Formarea conceptelor esențiale de practică a cunoașterii științifice. Capacitatea folosirii argumentative a tradiției culturale scolastice..
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Clarificarea diferențelor culturale și a legăturilor dintre tradițiile antice de limbă greacă și latină, înțelegerea principalelor dispute filosofice ale Antichității, o reflecție asupra genezei instituționale a practicilor filosofiei. • Interpretarea transmiterii ideilor științifice prin aplicarea cunoștințelor istorice fundamentale. Elaborarea si interpretarea realității științifice pe baza terminologiei, metodelor si paradigmelor specifice istoriei ideilor. Identificarea si evaluarea tipurilor, paradigmelor, categorii, idei și teorii ce au formulat cadrul general al sensului cercetării științifice. • Asimilarea de către studenții anului I a unei perspective istorice privitoare la dezvoltarea demersului științific în general și, în special, asupra formării și transmiterii unor categorii, idei și teorii ce au formulat cadrul general al sensului cercetării științifice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt

1. Introducere. Istoria filosofiei în domeniul disciplinelor filosofice.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
2. Problema apariției filosofiei și contextul filosofiei presocratice.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
3. Socratismul – eveniment exemplar al istoriei gândirii.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
4. Platonismul ca sursă a premodernității filosofice: omul, cetatea, universul.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
5. Platonismul ca sursă a disciplinelor filosofice: logica și ontologia.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
6. Doctrina socio-politică a platonismului: societate deschisă vs. societate închisă.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
7. Platon și teoria universalului.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
8. Aristotel și construcția sistemului cunoașterii. Întemeierea conceptului de știință.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
9. Aristotel și filosofia practică.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
10. Doctrina socio-politică a aristotelismului.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
11. Psihologia filosofică: structurarea facultăților de cunoaștere în mediul platonico-aristotelician.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
12. Concepte fundamentale în analiza filosofică: categorie, sens, adevăr, polis, existent, libertate, necesitate, cosmos.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt
13. Augustin, sfârșitul antichității, politică și creștinism Sintează, pregătirea examenului.	Expunere, argumentare, prelegere	Nu sunt

Bibliografie

G.W.F. Hegel, *Prelegeri de istoria filosofiei*, p. 19-108, C.Noica, *Schiță pentru istoria lui "Cum e cu puțință ceva nou?"*, p. 7-21; Manfred Riedel, *Comprehensiune sau explicare?*, (1989) pp. 29-35, Paul Ricoeur, *Istorie și adevăr*, (1996) pp. 31-92; Richard Rorty, *The historiography of philosophy: four genres*, (1984) pp. 49-75. A. O. Lovejoy, *Marele lanț al ființei*, cap. 1 *Introducere: Studiul istoriei ideilor*, București, Humanitas, 1997, pp. 11-26.

Aristotel, *Metafizica*, Editura Iri, București 1998.

Diels, H., *Die Fragmente der Vorsokratiker*, publicate de W. Kranz, Berlin, 1934-1954 (3 vol.).

Dodds E.R., *Grecii și iraționalul*, Editura Polirom, Iași 1998.

Guthrie W.K.C. *Sofiștii*, Editura Humanitas, București 1999.

Idem, *O istorie a filosofiei grecești*, (1-3), Editura Universitas, București 1999.

Laertios, D., *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, Editura Polirom, Iași 1997.

Muscă, V., *Introducere în filosofia lui Platon*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1994.

Peters E. F., *Termenii filosofiei grecești*, Editura Humanitas, București, 1993.

Platon, *Opere*, (I-VI) Editura Stiintifica, București 1974

Ross D., *Aristotel*, Editura Humanitas, București 1998.

Vernant P. J., *Omul grec*, Editura Polirom, București 2001.

Idem, Mit și gândire în Grecia antică, Editura Meridiane, București, 1995.

Idem, Originile gândirii grecești, Editura Symposion, București 1995.

G.W.F.Hegel, *Prelegeri de Istoria filosofiei*, pp. 90-96; J.P.Vernant, *Mit și religie în Grecia antică*, (1995) pp. 12-94; G.Glotz, *Cetatea greacă* (1992); Karl Jaspers, (1986) *Texte filosofice*, pp. 5-15, P.V.Naquet, *Vânătorul negru*, (1985) pp. 374-394; G.E.R.Lloyd, *Metode și probleme în știința Greciei antice* (1995), pp. 142-161, Diogenes Laertios, *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, I,4, P.M. Schuhl, *Eseu asupra formării gândirii grecești*, ed. Teora, 2000, J.P.Vernant, *Originile gândirii grecești*, ed. Symposion, București, 1995.

Platon, *Republica, Legile*; Aristotel, *Politica*, II, ed. IRI, București, 2001; Leon Robin, *Platon*, ed. Teora, București, 1998; Vasile Muscă, *Introducere în filosofia lui Platon*, ed. Polirom, Iași, 2002; Yvon Bres, *Psihologia lui Platon*, ed. Humanitas, București, 2000, A.Cornea, *Platon. Filosofie și cenzură*, ed. Humanitas, București, 1995.

Platon, *Phaidon, Banchetul, Phaidros, Cratylos, Republica, Sofistul, Parmenide*, V. Muscă, *Introducere în filosofia lui Platon*, ed. Polirom, 2002, Karl Reinhardt, *Miturile lui Platon*, ed. Dacia, Cluj, 2002; Brice Parain, *Logosul platonician*, ed. Univers Enciclopedic, 1008, A.E.Taylor, *Platon*, London, 1926.

Aristotel, *Metafizica, Fizica, Despre suflet, Categorii*. P. Aubenque, *Problema ființei la Aristotel*, ed. Teora, București, 1998; sir David Ross, *Aristotel*, ed. Humanitas, București, 1999;

Aristotel, *Etica Nicomahică*, ed. Iri, București, 1999; *Politica*, ed. Iri, București, 2001, ***, *Filosofia politică a lui Aristotel*, volum coordonat de A.Baumgarten și V. Muscă, ed. Polirom, Iași, 2002. Aristotel, *Metafizica*, trad. de Andrei Cornea, ed. Humanitas, 2003. Aristotel, *Despre suflet*, trad. de A. Baumgarten, ed. Humanitas, 2005. Aristotel, *Politica*, trad. de A. Baumgarten, ed. Iri, 2001.

Plotin, *Enneade*, I-V, trad. colectivă, ed. Iri, 2002-2005

Augustin, *De doctrina Christiana*, trad. de M. Ciucă, ed. Humanitas, 2003

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Platonismul	Studierea textelor ajutoare, interpr. de texte, dezbateri	Nu sunt
Doctrina socio-politică a platonismului	Studierea textelor ajutoare, interpr. de texte, dezbateri	Nu sunt
Aristotel	Studierea textelor ajutoare, interpr. de texte, dezbateri	Nu sunt
Problema ființei la Aristotel	Studierea textelor ajutoare, interpr. de texte, dezbateri	Nu sunt
Semnificațiile multiple ale ființei la Aristotel	Studierea textelor ajutoare, interpr. de texte, dezbateri	Nu sunt
Filosofia politică a lui Aristotel	Studierea textelor ajutoare, interpr. de texte, dezbateri	Nu sunt
Arhitectura universului inteligibil la Plotin	Studierea textelor ajutoare, interpr. de texte, dezbateri	Nu sunt
Sfântul Augustin și sfârșitul culturii antice	Studierea textelor ajutoare, interpr. de texte, dezbateri	Nu sunt

Bibliografie

1. **P. Aubenque**, *Problema ființei la Aristotel*, ed. Teora, București, 1998;
2. sir **David Ross**, *Aristotel*, ed. Humanitas, București, 1998;
3. **F. Brentano**, *Semnificațiile multiple ale ființei la Aristotel*, ed. Humanitas, București, 2003;
4. **V.Muscă și A. Baumgarten** (coord.), *Filosofia politică a lui Aristotel*, ed. Polirom, Iași, 2002;
5. **A. H. Armstrong**, *Arhitectura universului inteligibil la Plotin*, ed. Galaxia Guttenberg, Tg. Lăpuș, 2004;
6. **H.I.Marrou**, *Sfântul Augustin și sfârșitul culturii antice*, ed. Humanitas, București, 1997;
7. **Platon**, *Opere*, (I-VI) Editura Stiintifica, București 1974

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

•
Cursul corespunde necesităților de formare intelectuală în domeniul filosofiei și acoperă o perioadă istorică de 1000 de ani, pe o extensie culturală greco-latină.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Competente directe	Examen scris	75 %
	Competente transversale	Examen scris	25 %
10.5 Seminar/laborator	Competente directe	Examen scris	75 %
	Competente transversale	Examen scris	25 %

10.6 Standard minim de performanță

•
Cunoașterea și expunerea articulată a unor teme generale dezbătute la curs și seminar

- Curs / Examen: Elaborarea unei lucrări scrise cu temă impusă sau la alegere, de complexitate medie, utilizând paradigme teoretice de bază ale cursului
- Seminar: Alegerea, planificarea și realizarea unor prezentări individuale orale și scrise la seminarii pe parcursul semestrului (dezbateri, analiză-comentariu de text, referat); Examen final: elaborarea unui comentariu de text

Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporție de cel puțin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestație a notei obținute la examen va trebui însoțită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de față cu studenții în decurs de 2 zile de la data contestației.

Data completării

30 septembrie 2013

Semnătura titularului de curs

Lector dr. Andrei Bereschi

Semnătura titularului de seminar

Asist. Ioana Lemenyi

Data avizării în departament

1 octombrie 2013

Semnătura directorului de departament

Conf.dr. Alexander Baumgarten